

KALVARIJA KAMNITIH SPOMENIKOV

IRENA POREKAR KACAFURA, Pokrajinski muzej Maribor

Fotografije: Irena Porekar Kacafura, Vesna Koprivnik

122 122 let
Pokrajinski
muzej Maribor

Leta 1996 smo pričeli s celostno prenovo stalne arheološke razstave. Leto zatem smo iz sten grajske stavbe izžidali in leta 1998 restavrirali 45 kamnitih rimskih spomenikov.

V času delne prenove gradu, ki je potekala med letoma 2004 in 2005, smo spomenike večkrat premikali oz. selili zaradi gradbenih del. Leta 2009 smo iz sten grajske stavbe izžidali vse spomenike, jih restavrirali in nekaj njih postavili na stalno razstavo v bastijo gradu.

Prenova gradu naj bi se nadaljevala konec leta 2011, zato smo vse kamnite spomenike iz muzeja začasno preselili v prostore nekdanjega podjetja TAM. Sredstev za dokončanje prenove gradu žal nismo prejeli, spomeniki pa v začasnih prostorih niso bili primerno hranjeni in varovani. Leta 2016 nam je Mestna občina Maribor (MOM) zagotovila sredstva za najem dela proizvodne hale podjetja Riedl na drugem koncu Maribora. Spomenike smo večinoma namestili na cevni oder, le večje in težje smo deponirali pred odrom na lesenih paletah.

Zaradi racionalizacije sredstev je MOM poleti 2023 zahtevala, da spomenike preselimo v prostore nekdanjega podjetja MTT, ki so v njeni

lasti. Trenutno so hranjeni v dveh prostorih, saj večjih spomenikov ni bilo možno deponirati v prostoru, ki so nam ga namenili, in so zato nameščeni v odprti hali. Ker je hala dostopna različnim osebam, muzej nima nadzora nad spomeniki, o nevarnosti prostora pa priča tudi zamakanje strehe v neposredni bližini. Kdaj, kje in kako bo možno primerno hraniti oz. prezentirati kamnite spomenike tako ni odvisno zgolj od dobrih namenov muzealcev, saj je ureditev ustreznega prostora odvisna od financerja, ki pa za naše zahteve nima zadostnega posluha in očitno tudi ne sredstev. Kljub našim naporom so spomeniki izpostavljeni različnim tveganjem in skriti očem. Fotografije rimskih spomenikov v naravni velikosti, ki smo jih namestili na notranje dvorišče gradu, pa so slab nadomestek originalov.

Slika 1 Improvizirana restavratorska delavnica na dvorišču gradu, 1998

Slika 2 Priprava spomenika na transport, 2004

Slika 3 Dvig spomenikov z grajske lože na Trg svobode, 2011

Slika 4 Pred prevozom spomenikov v nekdanje podjetje TAM, 2011

Slika 5 Depo spomenikov v hali podjetja Riedl, 2016–2023

Slika 6 Del depoja spomenikov v nekdanjem podjetju MTT, od 2023